

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 25 września 2023 r.

Poz. 5077

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.332.2023.AB WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 21 września 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688)

stwierdzam nieważność

§ 1 i § 2 ust. 3 lit. d oraz § 3 załącznika do uchwały Nr LIII/284/23 Rady Miejskiej w Reczu z dnia 7 września 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Recz.

Uzasadnienie

W dniu 7 września 2023 r. Rada Miejska w Reczu podjęła uchwałę Nr LIII/284/23 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Recz. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 12 września 2023 r.

Materialnoprawną podstawę podjęcia ww. uchwały stanowi art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹⁾, zgodnie z którym Rada gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego. Granice kompetencji w takim kształcie zostały nadane z dniem 22 czerwca 2023 r. na mocy ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw²⁾. Obowiązująca przed nowelizacją ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przyznawała radzie gminy szerszy zakres upoważnienia, albowiem obejmowało ono określenie nie tylko trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego, ale również szczegółowe warunki jego funkcjonowania. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym, ustawodawca samodzielnie uregulował szereg kwestii dotyczących zespołu interdyscyplinarnego, w tym również warunki i zasady jego funkcjonowania.

Niewątpliwie więc znacznemu ograniczeniu uległo prawotwórcze uprawnienie rady gminy wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, co Rada Miejska w Reczu zobligowana była wziąć pod uwagę podejmując uchwałę w oparciu o art. 9a ust. 15 powołanej ustawy. Trzeba bowiem pamiętać, że uchwały podjęte na podstawie ww. przepisu ustawowego należą do kategorii aktów prawa miejscowego. Takie akty muszą zatem odpowiadać wszystkim wymogom, jakie prawo stawia w odniesieniu do zasad tworzenia i obowiązywania systemu źródeł prawa. W stosunku do aktów prawa miejscowego znaczenie istotne ma norma zawarta w art. 94 Konstytucji RP³⁾, który stanowi, że organy samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej ustanawiają akty prawa miejscowego na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawach. Uwzględniając hierarchiczność źródeł prawa akty tego typu mają charakter zależny od źródeł prawa wyższego

---

¹⁾ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.)

²⁾ Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 535).

³⁾ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

rzędu, czego konsekwencją jest stanowisko, że nie mogą normować materii uregulowanych aktami wyższego rzędu ani wykraczać poza granice delegacji ustawowej.

Zdaniem organu nadzoru, wymogów tych nie spełnia uchwała Nr LIII/284/23, albowiem część postanowień jej załącznika nie mieści się w zakresie pojęcia „tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego”. Konstatacja ta odnosi się do zapisów §1 i §3 załącznika do uchwały, które regulują kwestie związane z funkcjonowaniem zespołu interdyscyplinarnego, w tym dotyczące uchwalenia regulaminu Zespołu, współpracy Zespołu z grupami diagnostycznymi (§1), wybór przewodniczącego Zespołu i jego zastępcy (§3), a także §2 ust. 3 lit. d załącznika, w którym wskazana została merytoryczna przesłanka odwołania ze składu zespołu interdyscyplinarnego.

Po pierwsze, jak wspomniano powyżej, warunki funkcjonowania zespołu określa częściowo ustawodawca, wskazując w art. 9a ust. 6 i 6a ustawy, że: *Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego jest wybierany na pierwszym posiedzeniu zespołu spośród jego członków. Zespół interdyscyplinarny wybiera spośród swoich członków zastępcę przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który wykonuje obowiązki powierzone mu przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego i zastępuje go w czasie nieobecności. Do zastępcy przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego stosuje się przepisy o przewodniczącym. Z kolei, w myśl art. 9a ust. 6b tego aktu zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.*

W świetle powyższego, a jednocześnie przy uwzględnieniu treści art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, brak jest podstaw prawnych do przyjęcia, że to rada miejska jest organem umocowanym do regulowania innych zagadnień, które nie odnoszą się stricte do trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego.

Podobnie, za wykraczające poza granice upoważnienia należy uznać postanowienie § 2 ust. 3 lit. d załącznika do uchwały Nr LIII/284/23, stosownie do którego *odwołanie członka Zespołu następuje w razie niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków określonych w porozumieniu, o którym mowa w ust. 1.* W ten sposób Rada Miejska w Reczu sformułowała materialną przesłankę odwołania członka zespołu interdyscyplinarnego z jego składu, do czego nie została upoważniona przez prawodawcę, a tym samym przekroczyła delegację ustawową wynikającą z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Jak podkreśla Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 1 czerwca 2022 r., sygn. akt III OSK 5134/21, *określenie przesłanek odwoływania członka zespołu interdyscyplinarnego nie mieści się w kategorii określenia warunków funkcjonowania zespołu ani też nie należy do trybu i sposobu odwoływania członka zespołu, a co za tym idzie przekracza zakres delegacji ustawowej określonej w art. 9a ust. 15 u.p.p.r. (tak też np. NSA w wyroku z 24 listopada 2021 r. sygn. akt III OSK 4190/21, wyrok NSA z 29 września 2021 r. sygn. akt III OSK 3964/21) Ustawodawca w art. 9a ust. 15 u.p.p.r. upoważnił radę gminy do ustalania trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Zakwestionowany w skardze kasacyjnej § 7 ust. 2 pkt 4, 5 oraz § 7 ust. 3 pkt 3 zaskarżonej uchwały dotyczył ustalenia w samej uchwale negatywnych przesłanek wykluczających zasiadanie w zespole interdyscyplinarnym. Nie jest to również zakres obejmujący "tryb" lub "sposób" odwoływania członków zespołu. Wykluczone jest w tym zakresie domniemywanie upoważnienia ustawowego do ustalania przesłanek uzasadniających odwoływanie członków zespołu interdyscyplinarnego. Skoro ustawa nie określa wymogów, jakim powinien odpowiadać członek zespołu interdyscyplinarnego, to nie jest to zakres materii uchwalodawczej do swobodnego uregulowania przez radę gminy. Należy zwrócić co prawda uwagę, że w czasie wydania cyt. orzeczenia ustawa przyznawała radzie gminy szerszy zakres upoważnienia, gdyż obejmowało ono nie tylko określenie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego, ale także szczegółowe warunki jego funkcjonowania. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym, ustawodawca pozostawił radzie gminy wyłącznie kwestię unormowania trybu i sposobu powoływania i odwoływania jego członków. W żadnym razie jednak (ani uprzednio, ani po nowelizacji art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) nie uprawnia to rady gminy do wskazywania powodów odwołania członka zespołu interdyscyplinarnego z jego składu.*

W tym stanie rzeczy, wobec przedstawionej w niniejszym rozstrzygnięciu argumentacji, stwierdzenie nieważności §1, §2 ust. 3 lit. d oraz §3 załącznika do uchwały Nr LIII/284/23 Rady Miejskiej w Reczu z dnia 7 września 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Recz, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Mateusz Wagemann
II Wicewojewoda Zachodniopomorski